

31998R0448

27.2.1998.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 58/1

PADOMES REGULA (EK) Nr. 448/98**(1998. gada 16. februāris),****ar ko papildina un groza Regulu (EK) Nr. 2223/96 attiecībā uz netieši novērtēto finanšu starpniecības pakalpojumu (FISIM) iedalīšanu Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmā (EKS)**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 213. pantu,

ņemot vērā Komisijas iesniegto regulas projektu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽²⁾,

ņemot vērā Eiropas Monetārā institūta atzinumu ⁽³⁾,

tā kā Padomes Regula (EK) Nr. 2223/96 (1996. gada 25. jūnijs) par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Kopienā ⁽⁴⁾ ietver kopējo standartu, definīciju, klasifikāciju un grāmatvedības noteikumu pamatprincipu kopumu dalībvalstu kontu sastādīšanai atbilstīgi Eiropas Kopienas statistikas prasībām, lai iegūtu salīdzināmus rezultātus attiecībā uz dalībvalstīm;

tā kā Regulas (EK) Nr. 2223/96 2. panta 3. punkts paredz, ka lēmums attiecībā uz netieši novērtēto finanšu starpniecības pakalpojumu (FISIM) iedalīšanu tiks pieņemts ne vēlāk kā līdz 1997. gada 31. decembrim;

tā kā FISIM iedalīšanas problēmas atrisināšanai būtu jāved pie būtiskiem EKS metodoloģijas uzlabojumiem un precīzāka iekšzemes kopprodukta (IKP) līmeņu salīdzinājuma Eiropas Savienībā;

tā kā šīs regulas mērķis ir ieviest FISIM iedalīšanas principu un sīkus tās īstenošanas noteikumus;

tā kā FISIM iedalīšanas un sīku tās īstenošanas noteikumu efektivitāte jānovērtē ar aprēķiniem, ko veic dalībvalstis saskaņā

ar šīs regulas III pielikumā aprakstītajām pārbaudes metodēm, tādā pārbaudes laikā, kas ir pietiekami ilgs, lai noteiktu, vai šī iedalīšana dod ticamākus rezultātus attiecīgās saimnieciskās darbības pareizai novērtēšanai nekā pašreizējais nulles iedalījums;

tā kā būtu vēlams, lai Komisija, pamatojoties uz pārbaudes laikā veiktajiem aprēķiniem, sniegtu vērtējumus par datu kvalitāti, jo īpaši par to pieejamību, kā arī kvalitatīvu un kvantitatīvu analīzi par stabilitāti laikā un rezultātu jutīgumu pret dažādām pārbaudes metodēm;

tā kā iegūto rezultātu ticamības pozitīva novērtējuma gadījumā Komisijai būtu jālemj par vispiemērotāko FISIM iedalīšanas metodi;

tā kā gadījumā, ja pārbaudes metodes nedod drošākus rezultātus attiecīgās saimnieciskās darbības pareizai izmērīšanai nekā pašreizējais nulles iedalījums, tomēr būtu vēlams, lai Komisija iesniegtu Padomei attiecīgu priekšlikumu par Regulas (EK) Nr. 2223/96 grozīšanu;

tā kā būtu pareizi, ka lēmumu iedalīt FISIM NKP noteikšanai, ko izmanto Kopienas budžeta un pašas resursu vajadzībām, pieņemtu Padome ar vienprātīgu lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma;

tā kā nav vēlams FISIM iedalīt citu Kopienas darbības stratēģiju vajadzībām, kamēr Komisija nav nolēmusi par metodi, kas lietojama FISIM iedalīšanai gadījumā, ja iegūtie rezultāti ir novērtēti kā ticamāki;

⁽¹⁾ OV C 124, 21.4.1997., 28. lpp.

⁽²⁾ OV C 339, 10.11.1997.

⁽³⁾ Atzinums sniegts 1997. gada 16. oktobrī (vēl nav publicēts Oficiālajā Vēstnesī).

⁽⁴⁾ OV L 310, 30.11.1996., 1. lpp.

tā kā saskaņā ar subsidiaritātes principu, šīs regulas mērķus var labāk sasniegt Kopienas līmenī nekā dalībvalstu līmenī, jo tikai Komisija var koordinēt vajadzīgo statistikas metožu saskaņošanu FISIM aprēķināšanai un iedalīšanai Kopienas

līmenī; tā kā tomēr aprēķināšanu un iedalīšanu, kā arī infras-truktūru, kas vajadzīga, lai pārraudzītu metožu piemērošanu, vajadzētu organizēt dalībvalstīm; tā kā tādēļ ir nepieciešams noteikt, ka kompetentajām valsts iestādēm ir pieejami visi attiecīgie dati valsts līmenī;

tā kā ir notikušas apspriedes ar Eiropas Kopienas Statistikas programmu komiteju, kas izveidota ar Lēmumu 89/382/EEK, Euratom ⁽¹⁾, un Monetārās, finanšu un maksājumu bilances statistikas komiteju, kas izveidota ar Lēmumu 91/115/EEK ⁽²⁾, saskaņā ar katra minētā lēmuma 3. pantu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Mērķis

1. Šīs regulas mērķis ir ieviest principu, lietojot ticamu metodiku, lai iedalītu netieši novērtēto finanšu starpniecības pakalpojumus (FISIM), kas aprakstīti Regulas (EK) Nr. 2223/96 A pielikuma I pielikumā.

2. Šajā nolūkā Regulas (EK) Nr. 2223/96 A Pielikuma I un II pielikumā izdara grozījumus saskaņā ar šīs regulas I un II pielikumu.

2. pants

Metodes

1. Dalībvalstis veic aprēķinus saskaņā ar metodēm, kas aprakstītas šīs regulas III pielikumā, 4. pantā aprakstītajā pārbaudes laikā.

2. Pamatojoties uz šo aprēķinu rezultātu novērtējumu, saskaņā ar 5. pantu pieņem lēmumu par metodi, kas lietojama FISIM iedalīšanai.

3. pants

Līdzekļi

1. Dalībvalstis nodrošina, ka nepieciešamie dati vai attiecīgi novērtējumi šo aprēķinu veikšanai tiek nekavējoties nodoti par 2. panta 1. punktā minēto aprēķinu veikšanu atbildīgās valsts iestādes rīcībā.

2. Valsts iestāde ir atbildīga par papildu datu savākšanu, kurus tā uzskata par nepieciešamiem aprēķinu veikšanai.

⁽¹⁾ OV L 181, 28.6.1989., 47. lpp.

⁽²⁾ OV L 59, 6.3.1991., 19. lpp. Lēmums, kas grozīts ar Lēmumu 96/174/EK (OV L 51, 1.3.1996., 48. lpp.).

4. pants

Aprēķinu rezultātu iesniegšana pārbaudes laikā

Dalībvalstis iesniedz Komisijai 2. panta 1. punktā minēto aprēķinu rezultātus saskaņā ar turpmāk minēto grafiku.

Rezultātus par 1995., 1996., 1997. un 1998. kalendāro gadu iesniedz ne vēlāk kā līdz 1999. gada 1. novembrim.

Rezultātus par 1999. kalendāro gadu, kā arī pārskatītos rezultātus par 1995., 1996., 1997. un 1998. kalendāro gadu iesniedz ne vēlāk kā līdz 2000. gada 1. novembrim.

Rezultātus par 2000. kalendāro gadu, kā arī pārskatītos rezultātus par 1995., 1996., 1997., 1998. un 1999. kalendāro gadu iesniedz ne vēlāk kā līdz 2001. gada 1. novembrim.

Pirmos novērtējumus par 2001. kalendāro gadu, kā arī pārskatītos rezultātus par 1995., 1996., 1997., 1998., 1999. un 2000. kalendāro gadu iesniedz ne vēlāk kā līdz 2002. gada 30. aprīlim.

5. pants

Rezultātu novērtēšana

1. Pamatojoties uz 4. pantā minētajiem rezultātiem, Komisija pēc apspriešanās ar Statistikas programmu komiteju līdz 2000. gada 31. decembrim Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz termiņa vidus ziņojumu, un līdz 2002. gada 1. jūlijam – gala ziņojumu, kurš satur pārbaudes metožu FISIM iedalīšanai un aprēķināšanai kopsakarību kvalitatīvo un kvantitatīvo analīzi, kā aprakstīts III pielikumā.

2. Vajadzīgos pasākumus šīs regulas piemērošanai, iekļaujot pasākumus, lai izskaidrotu un uzlabotu III pielikumā aprakstītās pārbaudes metodes, pieņem Komisija saskaņā ar 7. pantā noteikto procedūru.

3. Līdz 2002. gada 31. decembrim Komisija, pēc apspriešanās ar Monetārās, finanšu un maksājumu bilances statistikas komiteju saskaņā ar 7. pantā noteikto procedūru pieņem metodi, kas lietojama FISIM iedalīšanai gadījumā, ja galīgā novērtējuma ziņojuma atzinumi par pārbaudes laikā iegūto rezultātu ticamību ir pozitīvi.

4. Gadījumā, ja Komisija gala ziņojumā, kas minēts 1. punktā, konstatē, ka neviena no pārbaudes metodēm FISIM iedalīšanai nav ticamāka saimnieciskās darbības pareizai izmērīšanai kā pašreizējā nulles iedalīšana, Komisija vajadzības gadījumā iesniedz attiecīgu priekšlikumu Padomei par Regulas (EK) Nr. 2223/96 grozīšanu.

6. pants

Nosūtīšana Komisijai

No 2003. gada 1. janvāra dalībvalstis nosūta Komisijai to aprēķinu rezultātus, kas veikti saskaņā ar šo regulu, kā daļu no Regulas (EK) Nr. 2223/96 3. pantā minētajām tabulām.

7. pants

Procedūra

1. Komisijai palīdz Statistikas programmu komiteja, turpmāk – "Komiteja".

2. Komisijas pārstāvis iesniedz Komitejai veicamo pasākumu projektu. Komiteja sniedz atzinumu par projektu termiņā, ko priekšsēdētājs var noteikt atkarībā no jautājuma steidzamības.

Atzinumu pieņem ar balsu vairākumu, kas Līguma par Eiropas Kopienas dibināšanu 148. panta 2. punktā paredzēts gadījumiem, kad Padomei jāpieņem lēmums pēc Komisijas priekšlikuma. Dalībvalstu pārstāvju balsis Komitejā vērtē, kā noteikts minētajā pantā. Priekšsēdētājs nebalso.

3. a) Komisija pieņem paredzētos pasākumus, ja tie saskan ar Komitejas atzinumu.

b) Ja paredzētie pasākumi nesaskan ar Komitejas atzinumu vai ja atzinums nav sniegts, Komisija nevilcinādamās iesniedz Padomei priekšlikumu par veicamajiem pasākumiem. Padome lemj ar kvalificētu vairākumu.

Ja Padome trīs mēnešu laikā nav pieņēmusi lēmumu, ieteiktos pasākumus pieņem Komisija.

8. pants

Atkāpes

Atkāpjoties no šīs regulas:

1. Lēmumu iedalīt *FISIM* nacionālā kopprodukta (NKP) noteikšanai Kopienas budžeta un pašu resursu mērķiem Padome pieņem ar vienprātīgu lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma.
2. *FISIM* neiedala citu Kopienas darbības stratēģiju mērķiem, kamēr Komisija saskaņā ar 5. panta 3. punktu nav pieņēmusi metodi, kas lietojama *FISIM* iedalīšanai.

9. pants

Nobeiguma noteikumi

Šī regula stājas spēkā tās publicēšanas dienā *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 1998. gada 16. februārī

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
G. BROWN

I PIELIKUMS

GROZĪJUMI REGULAS (EK) Nr. 2223/96 A PIELIKUMĀ UN I PIELIKUMĀ

1. nodaļa

1.13., piektā rindkopa, d)

Pēc "EKS ietver arī daudzas īpašas vienošanās, piem.," svītrot:

"netieši novērtēto finanšu pakalpojumu izmantošanas reģistrēšana par nominālas nozares vai nominālas rūpniecības starppatēriņu."

Aizstāt ar:

"netieši novērtēto finanšu starpniecības pakalpojumu (FISIM) izmantošanas attiecīnāšana uz patērētāja nozarēm."

1.25.,
otrā rindkopa

Papildināt pēc punktu saraksta, kas sākas ar "Dažas no lielajām atšķirībām jēdzienos ir:" ar šādu punktu:

"i) netieši novērtēto finanšu starpniecības pakalpojumu (FISIM) izmantošanu tagad attiecina uz patērētāja nozarēm, nevis uz nominālo nozari. Tā rezultātā FISIM izmantošanu parasti vairs negrāmato tikai kā starpproduktu patēriņu; iespējams arī galapatēriņš un eksports. Tas nozīmē, ka iespējams arī FISIM imports."

3. nodaļa

3.63.

Svītrot visu tekstu no sākuma līdz "... vērtē uz iekasēto honorāru vai komisijas maksu pamata" ceturtās rindkopas beigās.

Aizstāt ar:

"J. Finanšu starpniecības pakalpojumi (tajos ietilpst apdrošināšanas pakalpojumi un pensiju fondu pakalpojumi)

Finanšu starpniecības pakalpojumi (izņemot apdrošināšanas pakalpojumus un pensiju fondu pakalpojumus) ietver:

a) finanšu starpniecības pakalpojumus, par kuriem finanšu starpnieki maksu no saviem klientiem iekasē tieši un kuru mēra kā iekasēto honorāru un komisijas maksu summu.

	<p>Finanšu starpnieki var izteikti iekasēt maksu par starpniecības pakalpojumiem, kurus tie sniedz. Tādu pakalpojumu izlaidi vērtē uz iekasēto honorāru un komisijas maksu pamata;</p> <p>b) netieši novērtētie finanšu starpniecības pakalpojumi (<i>FISIM</i>), par kuriem maksu iekasē netieši.</p> <p>Finanšu starpnieki sniedz pakalpojumus, par kuriem tie tieši neiekasē honorārus un komisijas maksas. Tie nosaka zemākas procentu likmes nekā parasti naudas aizdevējiem un augstākas procentu likmes aizņēmējiem.</p> <p>Tā rezultātā <i>FISIM</i> izlaide rodas no finanšu starpnieku veiktās aizdevumu un noguldījumu pārvaldības, kuru likmes tie kontrolē; turpretim nepastāv starpniecības pakalpojums ar neakciju vērtspapīriem.</p> <p>Izlaidi apakšnozārēs S 122 (citas finanšu iestādes) un S 123 (citu finanšu starpnieki, izņemot apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus), neskaitot ieguldījumu fondus, vērtē, pamatojoties uz starpību starp faktiskajām procentu likmēm, kas izmaksājamas un saņemamas, un "atsauces" procentu likmi. Tiem, kam starpnieki aizdot līdzekļus, gan rezidentiem, gan nerezidentiem, to novērtē pēc starpības starp spēkā esošajiem procentiem, kurus piemēro aizdevumiem, un summu, kas būtu jāmaksā, izmantojot atsauces likmi. Tiem, no kuriem starpnieki aizņem līdzekļus, gan rezidentiem, gan nerezidentiem, to novērtē pēc starpības starp procentiem, kurus viņi saņemtu, ja tiktu izmantota atsauces likme, un spēkā esošajiem procentiem, kurus viņi faktiski saņem;</p> <p>c) finanšu starpniecības pakalpojumus, kurus sniedz centrālā banka.</p> <p>Centrālo banku nedrīkst iekļaut, rēķinot <i>FISIM</i> – tās izlaidi novērtē, aprēķinot izmaksu summu."</p>
--	--

3.70. j)

<p>Svītrot:</p> <p>"tikai par kopsaimniecību: visi netieši novērtētie finanšu starpniecības pakalpojumi (<i>FISIM</i>), ko sniedz rezidentražotāji."</p>	<p>Aizstāt ar:</p> <p>"rezidentražotāju netieši novērtēto finanšu starpniecības pakalpojumu izmantošana."</p>
--	---

3.70.

Papildināt:

“k) parasti visu centrālās bankas izlaidi jāattiecinā uz citu finanšu starpnieku starpproduktu patēriņu (S 122 – S 123 apakšnozares).”

3.76. e)

Papildināt pie “finanšu pakalpojumi, par ko maksu iekasē tieši;”:

“un netieši novērtēto finanšu starpniecības pakalpojumu daļa, ko mājsaimniecības izmanto galapatēriņam;”

3.142. h)

Papildināt tūlīt pēc “finanšu pakalpojumi pēc izteikto komisijas maksu un honorāru summas;” ar frāzi:

“un netieši novērtēto finanšu starpniecības pakalpojumu daļa, ko izmanto nerezidenti;”

4. nodaļa

4.51., otrā rindkopa

Svītrot:

“Finanšu starpnieku sniegto pakalpojumu vērtību, ko nesadala starp dažādiem klientiem, faktiskos procentu maksājumus finanšu starpniekiem vai ienākumus no tiem nekoriģē, lai novērstu drošības iemaksas, kas atspoguļo finanšu starpnieku netiešās maksas. Nepieciešams korekcijas postenis finanšu starpnieku un nominālās rūpniecības ienākuma primārās sadales kontā, uz kuru ar vienošanos attiecinā visu finanšu starpnieku produkciju kā starppatēriņu.”

Aizstāt ar:

“Finanšu starpnieku sniegto pakalpojumu vērtība, ko sadala starp dažādiem klientiem, faktiskie procentu maksājumi finanšu starpniekiem vai ienākumi no tiem jākoriģē, lai novērstu drošības iemaksas, kas atspoguļo finanšu starpnieku netiešās maksas. Procentu summas, kuras aizņēmj maksā finanšu starpniekiem, jāsamazina par veicamo maksu aplēstajām vērtībām, bet noguldītāju saņemamās procentu summas attiecīgi jāpalielina. Maksu vērtības uzskata par maksājumiem par pakalpojumiem, kurus finanšu starpnieki sniedz saviem klientiem, nevis par procentu maksājumiem.”

8. nodaļa

8.09.

PASKAIDROJUMS

Papildināt skaitļus: A.I.1. un A.I.2. tabula, lai parādītu FISIM attiecināšanas ietekmi uz 8. nodaļas skaitļiem, “Kontu un balansposteņu secība” (skaitliskais piemērs).

8.14.

Svītrot:

“Tā kā netieši novērtētos finanšu starpniecības pakalpojumus (*FISIM*) neattiecina uz patērētāja nozarēm, visu *FISIM* produkcijas vērtību uzskata par nominālās nozares starppatēriņu ar nulles produkciju un negatīvu pievienoto vērtību, kuras lielums ir tāds pats, bet zīme ir pretēja starppatēriņam. Tādējādi visu nozaru un rūpniecību kopējo pievienoto vērtību kopīgi samazina par šo summu. Lai padarītu skaidrāku kontu atspoguļojumu, var neievietot papildu aili nominālajai nozarei, bet tā vietā ņemt vērā atbilstošo skaitli kopsaimniecības ailē.”

Aizstāt ar:

“Tā kā netieši novērtētos finanšu starpniecības pakalpojumus (*FISIM*) attiecina uz patērētāja nozarēm, noteiktas procentu maksājumu daļas pārklasificē par pakalpojumu maksājumiem. Šī pārklasifikācija ietekmē izlaidis un starpproduktu patēriņa vērtību (kā arī importa, eksporta un galapatēriņa vērtību).”

8.24.

Svītrot:

“Tā kā netieši novērtētos finanšu starpniecības pakalpojumus (*FISIM*) neattiecina uz patērētāja nozarēm, norādītie procentu ieraksti ir faktiski maksājami un saņemami procenti. Veic resursu korekciju finanšu sabiedrību ailē (ar mīnuszīmi) un nominālās nozares ailē (ar pluszīmi). Lai padarītu skaidrāku kontu atspoguļojumu, var neievietot papildu aili nominālajai nozarei, bet tā vietā uzrādīt atbilstošo skaitli kopsaimniecības ailē.”

Aizstāt ar:

“Tā kā finanšu starpniecības pakalpojumus (*FISIM*) attiecina uz patērētāja nozarēm, postenis “procenti” ienākuma primārās sadales kontā atbilst maksājamiem un saņemamiem procentiem pēc *FISIM* atskaitīšanas no aizņēmēju faktiski maksājamiem procentiem un pieskaitīšanas aizdevēju faktiski saņemamiem procentiem.”

9. nodaļa

9.25. a)

Svītrot:

“nozares starppatēriņš ietver netieši novērtēto finanšu starpniecības pakalpojumu izmantošanu, ko reģistrē nominālajā nozarē (skatīt 9.33. punktu);”

9.25. b)

Svītrot:

“mīnus netieši novērtēto finanšu starpniecības pakalpojumu izmantošana (ko reģistrē nominālajā nozarē, skatīt 9.33. punktu.)”

9.33.

Svītrot:

“Piedāvājuma un izlietojuma tabulā NACE REV. 1 nozaru klasifikāciju paplašina ar nominālo nozari netieši novērtēto finanšu starpniecības pakalpojumu izmantošanai. Piedāvājuma tabulā šai nozarei neregistrē nekādus darījumus. Izlietojuma tabulā šo netieši novērtēto finanšu starpniecības pakalpojumu kopējo izmantošanu reģistrē kā šīs nominālās nozares starppatēriņu. Tā kā šajā nominālajā nozarē nav citu darījumu, tās neto darbības rezultāts ir negatīvs pēc tās starppatēriņa summas; visas pārējās pievienotās vērtības sastāvdaļas ir nulle. Rezultātā tās kopējā bruto pievienotā vērtība ir vienāda ar tās (negatīvo) neto darbības rezultātu.”

A.1.2. tabula – FISIM attiecināšana rīkai uz nominālo nozari

Lietojumi

Resursi

Konti	Kopā	Preces un pakalpojumi (res.)	S.2	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Nomināla	Darījumi un balanspostepi	Nomināla	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	S.2	Preces un pakalpojumi (lietojumi)	Kopā	Konti		
			Pārējā pasaule	Kopējā ekonomika	PISH	Mājsaimniecības	Centrālā valdība	Finanšu sabiedrības	Nefinanšu sabiedrības										Kopējā ekonomika	Pārējā pasaule				
I. Ražošanas konts	48			48						48	P.1 Izlāde							48			48	48	I. Ražošanas konts	
II.1.1. Ienākuma veidošanas konts										48	P.2 Starpproduktu patēriņš	48											48	II.1.1. Ienākuma veidošanas konts
II.1.2. Ienākuma primārās sadales konts	222			206	7	17	39	77	66		B.1 Pievienotā vērtība/ ārējais saldo	-48						206	16		222	222	II.1.2. Ienākuma primārās sadales konts	
II.2. Ienākuma sekundārās sadales konts										48	B.2 Darbības rezultāts	-48												II.2. Ienākuma sekundārās sadales konts
II.4. Ienākuma izlietošanas konts											B.5 Primārā ienākuma saldo													II.4. Ienākuma izlietošanas konts
											B.6 Izmantojamais ienākums													II.2. Ienākuma sekundārās sadales konts
											B.8n Ietaupījumi, neto/ ārējais saldo													II.4. Ienākuma izlietošanas konts

II PIELIKUMS

GROZĪJUMI REGULAS (EK) Nr. 2223/96 A PIELIKUMA II PIELIKUMĀ

Svītrot šādu tekstu 11. punkta pirmās daļas trešajā teikumā:

“: saņemamie īpašuma ienākumi, no kā atskaitīti maksājami procenti, izņemot jebkuru saņemamo īpašuma ienākumu no viņu pašu līdzekļu ieguldījuma”.

III PIELIKUMS

FISIM APRĒĶINĀŠANA

1. FISIM APJOMA APRĒĶINĀŠANA NOZARĒS S122 UN S123

a) **Vajadzīgie statistikas dati**

Attiecībā uz katru no apakšnozarēm S122 un S123 ⁽¹⁾ jāizmanto aizdevumu, noguldījumu (sadalījumā pa lietotāju nozarēm) un vērtspapīru, izņemot FI emitētās akcijas, vidējo uzkrājumu periodam (caurmērā četri kvartāli) un uzkrāto procentu tabulu pēc procentu subsīdiju pārvešanas uz to faktiskajiem saņēmējiem, kā definēts 1995. gada EKS.

b) **Atsauces likmes izvēle**

S122 un S123 iekļauto finanšu starpnieku bilancēs aizdevumus un noguldījumus ar rezidentu vienībām iedalā, lai varētu nošķirt starp aizdevumiem un noguldījumiem:

- tos, kuri ir starpbanku (t.i., nozarēs S122 un S123 iekļautajās institucionālajās vienībās),
- tos, kuri ir veikti ar lietotāju institucionālajiem nozarēm (S11 – S124 – S125 – S13 – S14 – S15) (izņemot ar centrālajām bankām).

Turklāt aizdevumi un noguldījumi ar pārējo pasauli (S2) arī būtu iedalāmi aizdevumos un noguldījumos ar nerezidentu finanšu starpniekiem un aizdevumos un noguldījumos ar pārējiem nerezidentiem.

Piecu gadu pārbaudes laikā dalībvalstīm jāsalīdzina FISIM iedalīšanas rezultāti, lietojot iekšējās atsauces likmi, kas aprēķināta saskaņā ar turpmāk minētajām četrām metodēm.

1. metode

Lai iegūtu rezidentu FI FISIM apjomu pa institucionālajām nozarēm, “iekšējo” atsauces likmi aprēķina kā saņemamo kredītprocentu starp S122 un S123 attiecību pret aizdevumu apjomu starp S122 un S123.

$$\frac{\text{saņemamie kredītprocenti starp S122 un S123}}{\text{aizdevumu apjoms starp S122 un S123}}$$

2. metode

Lai iegūtu rezidentu FI FISIM apjomu pa institucionālajām nozarēm, “iekšējo” atsauces likmi aprēķina kā vidējo svērto likmi gan starpbanku aizdevumu, gan vērtspapīru likmēm, izņemot FI izlaistās akcijas. Izvērtēts tiek atlikumu līmenis fiksētajos aizdevumos starp rezidentu FI, kas iekļauti S122 un S123, un vērtspapīros, izņemot rezidentu finanšu starpnieku, kas iekļauti S122 un S123, izlaistajās akcijās.

⁽¹⁾ Aplūkojamie finanšu starpnieki ir nozares S122 (citas monetārās finanšu institūcijas) un S123 (citi finanšu starpnieki, izņemot apdrošināšanas uzņēmēj sabiedrības un pensiju fondus), izņemot investīciju fondus.

$$\frac{\begin{aligned} & \text{saņemamie kredītprocенти starp S122 un S123} \\ & + \text{ procenti par vērtspapīriem, izņemot S122 un S123 izlaistās akcijas} \end{aligned}}{\begin{aligned} & \text{aizdevumu apjoms S122 un S123} \\ & + \text{ vērtspapīri, izņemot S122 un S123 izlaistās akcijas} \end{aligned}}$$

Ja valsts banku sistēmu institucionālā rakstura dēļ nevar aprēķināt šo likmi (piemēram, tādēļ, ka bankas neizlaiž citādus vērtspapirus kā akcijas), būtu lietojama alternatīvā atsaucē likme. Šo likmi var aprēķināt, lietojot aktīvu (izņemot aizdevumus) atlikumus un kredītprocentu plūsmas/pasīviem (izņemot noguldījumus), kuru vidējais samaksas termiņš ir vistuvāk S122 un S123 iekļauto FI bilancēs esošo pasīvu samaksas termiņam.

3. metode

Lai iegūtu rezidentu FI FISIM apjomu pa institucionālajām nozarēm, var piemērot divas atsaucē likmes, vienu attiecībā uz īstermiņa darījumiem (aprēķina tāpat kā 1. metodē) un otru attiecībā uz ilgtermiņa darījumiem (lietojot publicētās likmes attiecībā uz vērtspapīriem, izņemot akcijas, kuru termiņš reproducē termiņu bilancē esošajiem pasīviem ar ilgu samaksas termiņu).

4. metode

Lai iegūtu rezidentu FI FISIM apjomu pa institucionālajām nozarēm, "iekšējo" atsaucē likmi aprēķina atbilstīgi šādām trim alternatīvām:

- kā vidējo aritmētisko starp aizdevumu un noguldījumu likmēm, kas pastāv ar rezidentu institucionālajām nozarēm (S124 – S125 – S11 – S13 – S14 – S15) (izņemot ar centrālajām bankām);
- kā vidējo aritmētisko starp aizdevumu un noguldījumu likmēm, kas pastāv ar rezidentu lietotāju institucionālajām nozarēm (S124 – S125 – S11 – S13 – S14 – S15) (izņemot ar centrālajām bankām) un netiešo procentu likmi, kas aprēķināta tāpat pēc 1. metodes;
- kā vidējo aritmētisko starp aizdevumu un noguldījumu likmēm, kas pastāv ar rezidentu lietotāju institucionālajām nozarēm (S124 – S125 – S11 – S13 – S14 – S15) (izņemot ar centrālajām bankām) un netiešo procentu likmi, kas aprēķināta tāpat pēc 2. metodes.

Lai noteiktu FISIM importu un eksportu, lietojamā atsaucē likme ir vidējā starpbanku likme, kas tiek svērtā pēc "aizdevuma pozīciju apjomu līmeņiem starp S122 un S123, no vienas puses, un nerezidentu FI, no otras puses", un "noguldījumiem starp S122 un S123, no vienas puses, un nerezidentu FI, no otras puses", kas ir iekļauti finanšu starpnieku bilancēs.

Šī aprēķinātā likme ir "ārējās" atsaucē likme, ko lieto FISIM eksporta un importa aprēķināšanai.

Pārbaudes periodā aprēķinu būtu jāveic, nodalot iekšējās un ārējās atsaucē likmes, gan uz darījumos iesaistīto FI rezidences bāzes, gan uz darījumos lietojamās valūtas bāzes.

Dalībvalstīm ir pienākums sniegt Eurostat visu statistisko informāciju, kas izmantota to lietotajā metodikā.

c) FISIM detalizēts sadalījums pa institucionālajiem nozarēm

Attiecībā uz katru institucionālo nozari ir nepieciešama šāda tabula par rezidentu FI piešķirtajiem aizdevumiem un noguldījumiem:

	Atlikumi	Saņemamie procenti		Atlikumi	Maksājамie procenti
Rezidentu FI } piešķirtie aizdevumi }	S 122 S 123		Noguldījumi } pie rezidentu FI }	S122 S123	

Kopējo FISIM attiecībā uz institucionālo nozari iegūst kā FISIM summu institucionālajai nozarei piešķirtajiem aizdevumiem un FISIM institucionālās nozares noguldījumiem.

FISIM par institucionālajai nozarei piešķirtajiem aizdevumiem = par aizdevumiem saņemamie procenti – (aizdevumu atlikumi × "iekšējā" atsaucē likme).

FISIM par institucionālās nozares noguldījumiem = (noguldījumu atlikumi × “iekšējā” atsaucis likme) – par noguldījumiem maksājami procenti.

Daļa no apjoma tiek eksportēta; uz finanšu starpnieku (S122 un S123) bilances bāzes mēs konstatējam:

	Atlikumi	Ņemamie procenti		Atlikumi	Maksājami procenti
Aizdevumi nerezidentiem			Nerezidentu noguldījumi		

Eksportēto *FISIM* aprēķina, lietojot “ārējo” starpbanku atsaucis likmi šādi:

FISIM par nerezidentiem piešķirtajiem aizdevumiem (iekļaujot *FI*) = Ņemamie procenti – (aizdevumu atlikumi × “ārējā” atsaucis likme).

FISIM par nerezidentu noguldījumiem (iekļaujot *FI*) = (noguldījumu atlikumi × “ārējā” atsaucis likme) – maksājami procenti.

d) **Mājsaimniecībām iedalīto *FISIM* starpposma un gala patēriņa iedalījums**

Mājsaimniecībām iedalītos pakalpojumus iedala šādi:

- mājsaimniecību starpposma patēriņš mājokļu īpašnieku statusā;
- mājsaimniecību starpposma patēriņš reģistrētu uzņēmumu īpašnieku statusā, kuri nav juridiskas personas,
- mājsaimniecību gala patēriņš.

No tā izriet mājsaimniecību (atlikumu un procentu) iedalījums:

- mājokļu aizdevumi,
- aizdevumi mājsaimniecībām kā tādu uzņēmumu īpašniekiem, kuri nav juridiskas personas,
- citi aizdevumi mājsaimniecībām.

Aizdevumus mājsaimniecībām kā tādu uzņēmumu īpašniekiem, kuri nav juridiskas personas, un mājokļa aizdevumus parasti uzrāda atsevišķi dažādos aizdevumu iedalījumos finanšu un monetārajā statistikā. Citus aizdevumus mājsaimniecībām var iegūt ar atskaitījumiem. *FISIM* aizdevumus mājsaimniecībām iedala trīs daļās (mājokļu aizdevumi, aizdevumi mājsaimniecībām kā tādu uzņēmumu īpašniekiem, kuri nav juridiskas personas un citi aizdevumi mājsaimniecībām), pamatojoties uz informāciju par atlikumiem un procentu likmi katrai no šīm trim grupām. Mājokļu aizdevumi nav identiski hipotekāriem aizdevumiem, jo hipotekāriem aizdevumiem var būt citi mērķi.

Mājsaimniecību noguldījumus iedala:

- mājsaimniecību kā tādu uzņēmumu īpašnieku, kuri nav juridiskas personas, noguldījumi,
- indivīdu noguldījumi.

Ja nav statistikas par mājsaimniecību kā tādu uzņēmumu īpašnieku, kuri nav juridiskas personas, noguldījumiem piecu gadu pārbaudes laikā, dalībvalstīm jāsalīdzina *FISIM* iedalīšanas rezultāti, lietojot šādas divas metodes:

1. metode

Atlikumus var aprēķināt, pamatojoties uz noguldījumu attiecību pret pievienoto vērtību, kas noteikta vismazākā apmēra uzņēmējdarbībā un ekstrapolēta attiecībā uz tādiem uzņēmumiem, kuri nav juridiskas personas.

2. metode

Atlikumus var aprēķināt, pamatojoties uz noguldījumu attiecību pret apgrozījumu, kas noteikts vismazākā apmēra uzņēmējdarbībā un ekstrapolēta attiecībā uz tādiem uzņēmumiem, kuri nav juridiskas personas.

FISIM par mājsaimniecību noguldījumiem jāiedala *FISIM* par mājsaimniecību kā tādu uzņēmumu īpašnieku, kuri nav juridiskas personas, noguldījumiem un par mājsaimniecību kā patērētāju noguldījumiem, pamatojoties uz abu šo kategoriju vidējiem atlikumiem, attiecībā uz kurām tālākas informācijas trūkuma dēļ var lietot to pašu procentu likmi.

Kā alternatīva, jo īpaši gadījumā, ja nav sīkākas informācijas par mājsaimniecību aizdevumiem un noguldījumiem, *FISIM* mājsaimniecībām var attiecināt uz starpposma patēriņu un gala patēriņu, pārlicinoties, ka visi aizdevumi ir attiecināmi uz mājsaimniecībām kā ražotājiem vai kā mājokļu īpašniekiem un ka visi noguldījumi ir attiecināmi uz mājsaimniecībām kā patērētājiem.

2. IMPORTĒTĀS FINANŠU STARPNIĒCĪBAS APRĒĶINĀŠANA

Nerezidentu *FI* piešķir aizdevumus rezidentiem un pieņem noguldījumus no rezidentiem. Attiecībā uz institucionālo nozaru ir nepieciešama šāda tabula:

	Atlikumi	Nerezidentu <i>FI</i> saņemamie procenti		Atlikumi	Nerezidentu <i>FI</i> maksājamie procenti
Nerezidentu <i>FI</i> piešķirtie aizdevumi			Noguldījumi pie nerezidentu <i>FI</i>		

Tādēļ katras institucionālās nozares importēto finanšu starpniecību aprēķina šādi:

FISIM, kas importēta aizdevumiem = nerezidentu *FI* saņemamie procenti – (aizdevumu atlikumi × “ārējā” atsauces likme).

FISIM, kas importēta noguldījumiem = (noguldījumu atlikumi × “ārējā” atsauces likme) — nerezidentu *FI* maksājamie procenti.

3. *FISIM* PIE PASTĀVĪGĀM CENĀM

Starpība starp atsauces likmi un faktisko procentu likmi atspoguļo finanšu starpnieka nopelnīto summu, un tādējādi to var uzskatīt par cenu, kas maksāta par sniegto pakalpojumu. *FISIM* pie pastāvīgām cenām tiek iegūta kā *FISIM* vērtības attiecībā uz aizdevumiem un S122 un S123 turētajiem noguldījumiem un šīs cenas daļījums. Aizdevumu un noguldījumu atlikumus pārrēķina uz bāzes perioda cenām, lietojot vispārējo cenu indeksu (piemēram, netiešo cenu deflatoru iekšzemes gala pieprasījumam).

$$\frac{\text{FISIM par institucionālajam nozarei piešķirtajiem aizdevumiem pie pastāvīgām cenām}}{=} = \frac{\text{FISIM par institucionālajam nozarei piešķirtajiem aizdevumiem}}{\text{cenu indekss}} \quad \frac{\text{bāzes perioda starpība}}{\text{faktiskā starpība}}$$

$$\text{FISIM par institucionālās nozares noguldījumiem pie pastāvīgām cenām} \text{ pie } = \frac{\text{FISIM par institucionālās nozares noguldījumiem}}{\text{cenu indekss}} \quad \frac{\text{bāzes perioda starpība}}{\text{faktiskā starpība}}$$

Bāzes perioda starpība par aizdevumiem = faktiskā atsauces likme par aizdevumiem – atsauces likme.

Bāzes perioda starpība par noguldījumiem = atsauces likme – faktiskā atsauces likme par noguldījumiem.